

1. feladat (4+10=14 pont)

a) Ismertesse az algebra alaptételét!

b) Határozza meg a $z^4 + 8z = 0$ egyenlet gyökeit.

Mo. a) Minden legalább elsőfokú komplex polinomnak van gyöke.

b) $0 = z^4 + 8z = z(z^3 + 8)$, ha $z = 0$ vagy $z^3 = 8 = 8(\cos \pi + i \sin \pi)$. Így az egyenlet gyökei: $z_1 = 0$, $z_2 = 2 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right) = 1 + \sqrt{3}i$, $z_3 = 2 \left(\cos \frac{3\pi}{3} + i \sin \frac{3\pi}{3} \right) = -2$, $z_4 = 2 \left(\cos \frac{5\pi}{3} + i \sin \frac{5\pi}{3} \right) = 1 - \sqrt{3}i$.**2. feladat (10 pont)**Hol konvex, illetve konkáv az $f(x) = \ln(x^2 - 6x + 10)$ függvény? Adja meg a függvény inflexiós pontjait!Mo. $x^2 - 6x + 10 = (x - 3)^2 + 1 > 0$, tehát $D_f = \mathbb{R}$. $f'(x) = \frac{2x - 6}{x^2 - 6x + 10}$,

$$f''(x) = \frac{2(x^2 - 6x + 10) - (2x - 6)^2}{(x^2 - 6x + 10)^2} = \frac{-2x^2 + 12x - 16}{(x^2 - 6x + 10)^2} = 0,$$

ha $x^2 - 6x + 8 = 0$, vagyis $x_{1,2} = \frac{6 \pm \sqrt{36 - 32}}{2} = 3 \pm 1$, vagyis f konvex a $(2, 4)$ intervallumon, konkáv a $(-\infty, 2)$ és $(4, \infty)$ intervallumokon, és az $x = 2$, $x = 4$ pontokban inflexiós pontja van.

3. feladat (6+10=16 pont)

a) Ismertesse és bizonyítsa a parciális integrálás módszerét.

b) Számolja ki az $\int e^{-2x} \sin(3x) dx$ integrált!

Mo. a) A szorzatfüggvény deriválási szabálya alapján

$$f(x)g(x) = \int (f(x)g(x))' dx = \int f'(x)g(x) + g'(x)f(x) dx,$$

amiből a derivált linearitása miatt kapjuk, hogy

$$\int f'(x)g(x) dx = f(x)g(x) - \int g'(x)f(x) dx.$$

$$\begin{aligned} I &= \int \underbrace{e^{-2x}}_u \underbrace{\sin(3x)}_{v'} dx = -\frac{e^{-2x} \cos(3x)}{3} - \frac{2}{3} \int \underbrace{e^{-2x}}_u \underbrace{\cos(3x)}_{v'} dx = \\ &= -\frac{e^{-2x} \cos(3x)}{3} - \frac{2e^{-2x} \sin(3x)}{9} - \frac{4}{9} I, \end{aligned}$$

$$\text{így } I = \frac{9}{13} \left(-\frac{e^{-2x} \cos(3x)}{3} - \frac{2e^{-2x} \sin(3x)}{9} \right) = \left(\frac{-3 \cos(3x)}{13} - \frac{2 \sin(3x)}{13} \right) e^{-2x}$$

4. feladat (14 pont)

Oldja meg az alábbi kezdetiérték-feladatot

$$y' = \cos^2 y \cdot \sin^2 x, \quad y(0) = \frac{\pi}{4}.$$

Mo. Szétválasztható változójú differenciálegyenlet, $\cos^2 y \equiv 0$, vagyis $y \equiv \frac{(2k+1)\pi}{2}$ megoldás .

$$\operatorname{tg} y = \int \frac{1}{\cos^2 y} dy = \int \sin^2 x dx = \int \frac{1 - \cos(2x)}{2} dx = \frac{x}{2} - \frac{\sin(2x)}{4} + c.$$

A kezdeti feltételből $1 = \operatorname{tg} \frac{\pi}{4} = c$, tehát a megoldás

$$\operatorname{tg} y = \frac{x}{2} - \frac{\sin(2x)}{4} + 1$$

5. feladat (5+12=17 pont)a) Igazolja, hogy $1 < \alpha$ esetén a $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^\alpha}$ sor konvergensb) Adja meg a $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(x+1)^n}{\sqrt{n^3}}$ sor konvergenciatartományát!

Mo. a) Az integrálkritérium alapján $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^\alpha}$ konvergenciája ekvivalens a $\int_1^{\infty} \frac{1}{x^\alpha} dx$ improprius integrál konvergenciájával , és

$$\int_0^{\infty} \frac{1}{x^\alpha} dx = \lim_{\omega \rightarrow \infty} \left[\frac{x^{1-\alpha}}{1-\alpha} \right]_1^{\omega} = \frac{1}{1-\alpha} < \infty.$$

b) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\frac{1}{\sqrt{n^3}}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{(\sqrt[n]{n})^{3/2}} = 1 = \frac{1}{R} \implies R = 1$, tehát $|x+1| < 1$ esetén a sor konvergens $x = -2$: $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{\sqrt{n^3}}$ Leibniz, tehát konvergens $x = 0$: $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{\sqrt{n^3}}$ konvergensKT (konvergenciatartomány): $[-2, 0]$

6. feladat (6+11=17 pont)

a) Számolja ki a gömbi koordinátákra való áttérés Jacobi-determinánsát.

b) Számolja ki az

$$f(x, y, z) = \frac{1}{\sqrt[3]{x^2 + y^2 + z^2}}$$

függvény integrálját a $Q = \{(x, y, z) : 1 \leq x^2 + y^2 + z^2 \leq 64\}$ tartományon.

Mo. a) Az $x = r \cos \varphi \sin \vartheta$, $y = r \sin \varphi \sin \vartheta$, $z = r \cos \vartheta$ parciális deriváltjaiból

$$\begin{aligned} & \begin{vmatrix} \cos \varphi \sin \vartheta & -r \sin \varphi \sin \vartheta & r \cos \varphi \cos \vartheta \\ \sin \varphi \sin \vartheta & r \cos \varphi \sin \vartheta & r \sin \varphi \cos \vartheta \\ \cos \vartheta & 0 & -r \sin \vartheta \end{vmatrix} = \\ & = |\cos \vartheta (-r^2 (\sin^2 \varphi + \cos^2 \varphi)) \sin \vartheta \cos \vartheta - r \sin \vartheta (r \cos^2 \varphi \sin^2 \vartheta + r \sin^2 \varphi \sin^2 \vartheta)| = \\ & = |-r^2 (\sin^2 \vartheta + \cos^2 \vartheta) \sin \vartheta| = r^2 \sin \vartheta \end{aligned}$$

b) Gömbi koordinátákkal:

$$\begin{aligned} \iiint_Q f(x, y, z) dV &= \int_1^8 \int_0^{2\pi} \int_0^\pi \frac{1}{\sqrt[3]{r^2}} \cdot r^2 \sin \vartheta \, d\vartheta \, d\varphi \, dr = \\ &= 2\pi \left[\frac{r^{7/3}}{7/3} \right]_1^8 [-\cos \vartheta]_0^\pi = \frac{12\pi}{7} (128 - 1) \end{aligned}$$

7. feladat (4+5+3=12 pont)a) Írja fel az f függvény Fourier-transzformáltjának ismeretében az $x \mapsto xf(x)$ függvény Fourier-transzformáltját.

b) Számolja ki az

$$f(x) = \begin{cases} 1, & \text{ha } x \in [-\frac{1}{2}, \frac{1}{2}] \\ 0, & \text{különben} \end{cases}$$

függvény Fourier-transzformáltját.

c) Az a) és b) feladatrészek segítségével adja meg a

$$g(x) = \begin{cases} x, & \text{ha } x \in [-\frac{1}{2}, \frac{1}{2}] \\ 0, & \text{különben} \end{cases}$$

függvény Fourier-transzformáltját.

Mo. a) $(F(x \mapsto xf(x)))(\omega) = i(\mathcal{F}(f))'(\omega)$

$$b) \int_{-\infty}^{\infty} f(x) e^{-i\omega x} dx = 2 \int_0^{1/2} \cos(\omega x) dx = 2 \left[\frac{\sin(\omega x)}{\omega} \right]_0^{1/2} = 2 \frac{\sin \frac{\omega}{2}}{\omega}$$

$$c) (\mathcal{F}(g))(\omega) = 2i \left(\frac{\sin \frac{\omega}{2}}{\omega} \right)' = 2i \cdot \frac{\frac{1}{2} \cos \frac{\omega}{2} - \sin \frac{\omega}{2}}{\omega^2}$$
